

14.04.2020

Către:

- **Administrația Prezidențială, Cabinetul Președintelui României**
- **Guvernul României, Cancelaria Primului-Ministru**
- **Guvernul României, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Cabinetul Ministrului**

Referitor la: EuroNatur, Agent Green et al., *Open letter to Romanian President and Government – Natural Forest Heritage*¹

*Excelența Voastră, domnule Președinte al României,
Excelența Voastră, domnule Prim-ministru al României,
Stimate domnule Ministru al Mediului, Apelor și Pădurilor,*

Grupul de Expertiză Forestieră al Universității Transilvania din Braşov² (înființat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 73/2020), reunește specialiști din facultățile de profil ale universității, care au o bogată experiență națională și internațională în diverse domenii ale gestionării durabile a resurselor forestiere și conservării biodiversității. Scopul acestuia este de a furniza analize, puncte de vedere și opinii obiective și fundamentate științific privind gestionarea și conservarea resurselor forestiere din România, atât pentru factorii de interes, cât și pentru publicul larg.

Grupul de Expertiză Forestieră a luat act cu îngrijorare de vehicularea în spațiul public a numeroase **informații eronate privind pădurile României și modul de gestionare a acestora**. Un exemplu recent în acest sens îl reprezintă adresa transmisă public Președintelui și Guvernului României „*Open Letter to Romanian President and Government – Natural Forest Heritage*” din 10.02.2020, prin care mai multe entități solicită țării noastre luarea unor măsuri urgente, considerate imperios necesare pentru atingerea obiectivelor privind protecția mediului din perspectiva conservării biodiversității, asumate sau care ar urma să fie asumate de către Uniunea Europeană.

¹https://www.euronatur.org/fileadmin/docs/Urwald-Kampagne_Rumaenien/Open_Letter_to_Romanian_President_and_Government_Natural_Forest_Heritage_11.02.2020.pdf

² <http://gef.unitbv.ro/index.php>

De asemenea, chiar în „*Scrisoarea de punere în întârziere*” aferentă demarării procedurii de infringement pe linie de mediu, regăsim numeroase aspecte ce nu pot fi considerate motive întemeiate pentru infringement, fiind mai degrabă o dovadă a înțelegerii greșite a realităților din România, cauzată foarte probabil de informații eronate, interpretări subiective și nefundamentate științific.

Dorim să subliniem foarte clar că suntem de acord cu conservarea biodiversității și cu combaterea fenomenului schimbărilor climatice și susținem aceste eforturi prin dezvoltarea de politici forestiere și activități de cercetare aplicată, tocmai pentru a promova un management forestier durabil și responsabil. De asemenea, suntem pe deplin conștienți de rolul României în aceste demersuri. Mai mult decât atât, considerăm că țara noastră își îndeplinește pe deplin acest rol, fapt dovedit de existența pădurilor cu structuri naturale (unele chiar virgine și cvasi-virgine) și a unei diversități deosebite în ceea ce privește speciile de floră și faună (inclusiv specii care au dispărut din alte state europene și care în România au populații viguroase). Însă toate acestea nu se datorează întâmplării, așa cum se insinuează adesea în ultimii ani (și cum poate rezulta din lectura unor materiale precum cele menționate anterior), ci reprezintă rezultatul **unei gestionări durabile și conștiente, asigurată de cadrul legislativ și instituțional din România**. Din păcate, deseori informațiile vehiculate în spațiul public, inclusiv cele din scrisoarea deschisă menționată mai sus, sunt trunchiate și interpretează eronat realitățile din România. Astfel, acestea pot induce în eroare publicul larg și factorii de decizie și, nu în ultimul rând, pot avea chiar efecte contrare celor declarate de semnatori.

În rândurile care urmează supunem atenției dumneavoastră **punctul de vedere al specialiștilor din Grupul de Expertiză Forestieră al Universității Transilvania din Brașov referitor la temele vehiculate în spațiul public și abordate de scrisoarea deschisă** la care am făcut referire mai sus.

Naturalitatea, biodiversitatea și reziliența pădurilor

Cunoaștem faptul că pădurile cu structuri artificiale (plantații forestiere) din vestul și centrul Europei (care au o pondere importantă în aceste țări) sunt afectate de fenomene de uscare din cauza factorilor climatici și biotici, și suntem de acord cu autorii scrisorii că în multe cazuri se impun eforturi neîntârziate pentru înlocuirea acestora cu păduri cu structuri apropiate de cele naturale. Conform Inventarului Forestier Național³, astfel de păduri artificiale reprezintă în România sub 10% din totalul fondului forestier, în timp ce în alte țări europene acestea dețin o pondere considerabilă.

În acest context, **soluția prioritară ar fi tocmai renaturalizarea pădurilor artificiale din vestul și din centrul Europei (afectate de fenomenele climatice recente)** și nu protecția excesivă a pădurilor gospodărite din România (astfel cum se propune prin scrisoarea deschisă amintită), care au structuri apropiate de cele naturale,

---

³ <http://roifn.ro/site/>

păduri care sunt majoritare în fondul nostru forestier tocmai grație principiilor pe baza cărora au fost gestionate timp de decenii. Nici chiar adoptarea unei protecții stricte a unei suprafețe foarte mari de pădure din România (care rămâne o cale injustă și discriminatorie față de țara noastră) nu poate rezolva problemele din alte state membre, probleme care ne afectează în definitiv pe noi toți (nu doar punctual statele respective). Efortul de reducere a impactului schimbărilor climatice nu poate fi susținut de un singur stat, România dovedind de altfel implicarea efectivă prin gestionarea și conservarea unor ecosisteme forestiere cu structuri naturale sau apropiate de cele naturale, reziliente și cu o stare favorabilă de conservare pe suprafețe extinse la nivel național. Cel mai bun indicator în acest sens este chiar biodiversitatea pe care o adăpostesc aceste păduri, fapt dovedit nu doar empiric, ci și prin lucrări științifice, care atestă faptul că situația nu este întâmplătoare, ci este rodul unor **practici silviculturale responsabile**, implementate și verificate de multe decenii, iar în multe zone ale țării, de peste un secol.

Biodiversitatea și reziliența pădurilor din România **nu se datorează însă lipsei intervențiilor antropice**, cum se interpretează în mod eronat în scrisoarea amintită, **ci tocmai unui mod judicios de gospodărire** (mai costisitor și, ca atare, mult mai puțin eficient economic decât cel practicat în multe state europene), care de decenii a avut ca principiu **promovarea tipurilor naturale de pădure**. Acest principiu creează și perpetuează păduri cu structuri apropiate de cele naturale, total diferite de plantațiile intensive din alte părți ale Europei, care acum sunt afectate masiv de fenomenele de uscare. Suntem de acord că aceste tipuri de păduri cu structuri naturale sunt foarte importante pentru combaterea crizei climatice actuale, prin reziliența ridicată și nu neapărat prin sechestrarea carbonului, proces realizat și de pădurile artificiale. Dorim însă să subliniem ponderea covârșitoare ca suprafață în țara noastră a pădurilor gospodărite care au astfel de structuri naturale (structuri rezultate în urma modului de gospodărire activă și conducere spre astfel de structuri), comparativ cu cea a pădurilor supuse protejării stricte (păduri virgine și cvasi-virgine multisekulare – *old-growth*). Pentru a obține însă efecte la nivel continental, reiterăm ideea că soluția este mai degrabă renaturalizarea pădurilor artificiale din vestul și din centrul Europei (afectate de fenomenele climatice recente) și nu conservarea excesivă a celor gospodărite spre structuri naturale, existente în România datorită unor practici silvice responsabile, aplicate de multe decenii. În acest sens, dorim să subliniem faptul că România deține nu doar expertiza necesară pentru gestionarea unor păduri spre structuri cât mai apropiate de cea naturală (și ca atare cu biodiversitate și reziliență crescute), dar și expertiza necesară realizării unor lucrări de reconstrucție ecologică (renaturalizare). Ca atare, țara noastră poate sprijini activ eventuale eforturi în alte state membre ale Uniunii Europene, în măsura în care există deschidere pentru astfel de eforturi și solicitări de sprijin.

Aspecte indirecte legate de conservarea biodiversității

În ceea ce privește perpetuarea și conservarea unor astfel de păduri valoroase în țara noastră, o piedică importantă în acest moment este lipsa unui sprijin financiar real și just pentru proprietari sau administratori, care ar trebui susținut prin fonduri europene, dacă tot se invocă faptul că acestea îndeplinesc un rol important pentru Europa. Alocarea fondurilor europene pentru conservarea pădurilor este însă în prezent aproape inexistentă. Aducem în discuție câteva aspecte mai puțin cunoscute, dar care, cu certitudine, ar trebui să fie în atenția factorilor de decizie:

- Uniunea Europeană alocă fonduri numai pentru restricții care exced prevederile legislației naționale (adică sunt impuse de Uniune și nu de un stat membru). În România, restricțiile impuse de cadrul legislativ național (în mod unitar, indiferent de forma de proprietate), necesare tocmai pentru conservarea unor ecosisteme forestiere cu structuri naturale, sunt printre cele mai ridicate la nivel european. Fiind însă asumate de stat, sunt neeligibile pentru susținerea din fonduri europene. Ca atare, se produce un efect pervers în ceea ce privește sprijinul din fonduri europene – sunt avantajate practic statele membre care își asumă cât mai puțin prin legislația națională! Uniunea Europeană ar trebui să schimbe această paradigmă pentru a stimula într-adevăr conservarea pădurilor naturale. Altfel, România și alte țări din fostul bloc comunist, care au un cadru legislativ național mai restrictiv, sunt puternic dezavantajate.
- Alocarea fondurilor europene prin Politica Agricolă Comună (PAC), respectiv Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), pentru fiecare țară, nu ține cont de nivelul biodiversității (adică efortul intern al statului respectiv de a păstra biodiversitatea) și în consecință, de costurile necesare pentru menținerea acesteia. Prin urmare, **România este constrânsă să susțină singură aceste eforturi de conservare**. Din păcate, în prezent, prin nealocarea de compensații, **statul transferă practic toate costurile asupra proprietarului sau administratorului de păduri**.
- Nu în ultimul rând, efortul financiar necesar compensării impunerii acestor reguli privind conservarea pădurilor a fost considerat în mod eronat ajutor de stat. În fapt, astfel de compensații reprezintă plata justă a unor pierderi pe care proprietarii de terenuri le suportă datorită politicilor statului și nu sunt măsuri de ajutor pentru desfășurarea activității lor.

Având în vedere aspectele de mai sus, considerăm că este nevoie de echitate și de mai multă responsabilitate în alocarea fondurilor europene pentru protecția mediului între statele membre. Sperăm ca România să obțină mai mult în acest sens prin implementarea noului concept european asumat de Comisia Europeană sub denumirea de Pactul Ecologic European (*The European Green Deal*⁴). În acest sens, credem că

---

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

implicarea proprietarilor și administratorilor de păduri afectați de aceste restricții și a instituțiilor cu rol de cercetare științifică, alături de alte instituții responsabile ale statului (inclusiv din domeniul finanțelor publice), este indispensabilă. În plus, experiența altor state care au reușit să implementeze un sistem eficient în acest sens este de un real folos. Având în vedere rolul instituțiilor de cercetare și educație în domeniul gestionării durabile a pădurilor, **ne exprimăm disponibilitatea de a oferi sprijin oricăror inițiative ale statului român** în această direcție.

Cazul pădurilor virgine și cvasi-virgine, precum și al unor arborete seculare

Referitor la afirmațiile privind existența unor suprafețe însemnate de păduri virgine și cvasi-virgine, precum și a unor arborete seculare, subliniem faptul că **aceste două concepte nu ar trebui să fie amestecate**, cel puțin nu în cazul României, din motivele pe care le vom expune în continuare. Pădurile virgine și cvasi-virgine, care sunt rezultatul lipsei unor intervenții (cel puțin intensive) ale omului, sunt **vestigii unice pentru Europa, și trebuie protejate strict**. Nu trebuie însă ignorat faptul că aceste vestigii se mai păstrează încă tocmai datorită eforturilor de protejare a lor de către administrațiile silvice din România și din alte câteva state din Europa, unde se mai găsesc astfel de păduri. În ceea ce privește însă **pădurile seculare** (cu vârsta de peste 100 de ani), **gospodărite de om**, acestea trebuie perpetuate prin continuarea gospodăririi responsabile, așa cum au fost gospodărite de unitățile silvice și până în prezent. Prin aceasta dorim să atragem atenția asupra confuziei generale create asupra pădurilor gospodărite din România, care sunt conduse în majoritatea cazurilor la vârste ale exploatabilității de peste 100 de ani și care sunt interpretate eronat (datorită vârstelor de tăiere înaintate până la care sunt conduse conform normelor silvice) ca păduri „*neatinse de om*”, așa cum s-a întâmplat și în cazul lucrării PRIMOFARO⁵ elaborate de către unii dintre semnatarii scrisorii deschise. Această lucrare, citată atât în scrisoarea deschisă adresată domniilor voastre, cât și în „*Scrisoarea de întârziere*” aferentă demarării procedurii de infringement pe linie de mediu, nu reprezintă în opinia noastră⁶ altceva decât o identificare preliminară și foarte generală a unor păduri bătrâne cu structuri naturale. Susținem acest lucru întrucât în analiză s-au utilizat criteriile ce sunt îndeplinite de foarte multe **păduri gospodărite de peste un secol** de silvicultura românească și, ca atare, rezultatele ei sunt foarte imprecise. Suprafața la care se face referire în lucrarea PRIMOFARO nu este validată ca reprezentând exclusiv păduri „*neatinse de om*” și nici măcar păduri exclusiv multisekulare (adevăratul sens al termenului *old-growth*), ci include foarte multe păduri care au făcut și fac obiectul managementului forestier activ, dintre care multe au mai puțin de 100 de ani (deci nu sunt nici măcar seculare). Mai mult decât atât, considerăm că lucrarea nu include păduri

⁵ https://www.saveparadiseforests.eu/wp-content/uploads/2019/10/PRIMOFARO_24092019_layouted.pdf

⁶ Punctul de vedere al Grupului de Expertiză Forestieră asupra lucrării PRIMOFARO poate fi consultat integral la adresa: <http://gef.unitbv.ro/index.php/comunicate>

seculare (chiar multisekulare) valoroase care există în alte zone ale țării, iar în ceea ce privește suprafața pădurilor cu vârsta de peste 100 de ani din România, aceasta este mult mai mare în realitate tocmai datorită modului de gestionare a pădurilor în România. În susținerea acestor afirmații avem în vedere următoarele:

(i) conform Inventarului Forestier Național⁷, din aprox. 6,9 mil ha de terenuri acoperite cu arbori din țara noastră, cca 1,13 mil ha sunt păduri cu rol special de protecție, adică ecosisteme forestiere în care scopul principal nu este producția de lemn, dar care sunt supuse gospodăririi. Ca atare, sunt permise doar lucrări speciale de conservare, adică de conducere a arboretelor către structuri care să permită menținerea și chiar maximizarea rolului de protecție atribuit prioritar. În aceste arborete, după vârsta de 100-120 de ani sunt permise doar lucrări speciale, ce constau în tăieri de conservare (prin care se extrag arbori bătrâni pentru a ajuta regenerarea naturală instalată și nu pentru scopuri economice; intensitatea intervențiilor este în general redusă - cca 10% din volum pentru o perioadă de 10 ani). Ca urmare, acestea includ și arbori foarte bătrâni, deseori mult mai bătrâni decât în pădurile cu rol de producție, fără să fie însă „*neatinse de om*”;

(ii) în toate pădurile cu rol de producție conduse la vârste de peste 100 de ani, în ultima parte a ciclului de producție a arboretelor, înainte de a atinge vârsta exploatabilității (ex. de la 80-90 ani la cele exploatate la 110-120 ani) nu sunt planificate decât tăieri de igienă. Acestea vizează doar extragerea de arbori uscați sau în curs de uscare, pentru a contribui la reziliența și stabilitatea arboretelor. Ca urmare, ecosistemele forestiere evoluează nu doar spre vârste mult mai înaintate decât în alte țări europene, dar și fără o influență semnificativă antropică. În această perioadă cu intervenții antropice extrem de reduse, nu se formează doar o structură cât mai naturală a ecosistemului forestier (inclusiv apariția subarboretului, generarea de noi microhabitate precum lemnul mort etc.), ci se asigură și liniștea necesară multor specii de faună. Această structură și lipsa unor intervenții de intensitate mare sau recente nu înseamnă însă că pădurile sunt „*neatinse de om*”;

(iii) vârsta exploatabilității pentru majoritatea pădurilor cu rol de producție în România depășește în cele mai multe situații 100-120 ani. Ca atare, prezența unor arbori seculari este firească în pădurile gospodărite din România.

De asemenea, dorim să subliniem următoarele aspecte care nu sunt cuprinse în lucrarea PRIMOFARO (și, ca atare, considerăm că **rezultatele acestei lucrări nu pot fi validate din punct de vedere științific**):

- din analiză lipsesc informații referitoare la toate intervențiile (tăierile) de dinainte de anul 1955, precum și la cele din perioada 1970-1984, perioadă acoperită de

---

⁷ A.1.12. Suprafața pădurii în raport cu tipul funcțional - Păduri incluse în Tipul II funcțional - <http://roifn.ro/site/rezultate-ifn-2/>

misiunile satelitare Landsat 1, 2 și 3, cu o mărime originală a pixelului de 79 x 57 metri, care nu se află în aplicațiile folosite în studiu (Google Earth sau ArcGIS maps);

- imaginile satelitare (cel puțin cele inițiale) nu pot surprinde efectele unor lucrări de intensitate redusă cum sunt lucrările de îngrijire și conducere a arboretelor, tăierile de igienă sau chiar cele de conservare (adică nu pot detecta faptul că o pădure este gestionată activ sau nu, decât pentru tăieri de intensitate mare, care îndepărtează arborii în totalitate de pe o suprafață cât cel puțin jumătate de pixel - 15x15 m);
- unele suprafețe din studiu includ păduri mai tinere de 100 ani (drept pentru care nu pot fi considerate seculare sau multisekulare);
- lucrarea nu ia în calcul tăierile efectuate în perioada de după 1985 și identificate de studii de specialitate pe această temă (unele publicate în reviste științifice internaționale de prestigiu);
- deși doar o mică parte a zonelor a fost validată în teren, nu este prezentată precizia rezultatelor obținute (eroarea ce însoțește cifrele estimate).

Așadar, considerăm că această lucrare **nu poate sta la baza unor decizii asupra conservării pădurilor** din România, conținând numeroase erori atât în metodologia aplicată, cât și în rezultatele obținute (o analiză⁸ mult mai detaliată asupra acestei lucrări a fost realizată de colectivul nostru și transmisă separat Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, la solicitarea autorității).

Dacă însă o astfel de analiză este dorită de statul român, considerăm că expertiza existentă în România, nu doar în domeniul analizei imaginilor satelitare, ci mai ales în domeniul silviculturii, al istoricului gestionării resurselor forestiere și conservării biodiversității în contextul economic și social al țării, este determinantă în astfel de inițiative și, mai ales, în luarea unor decizii fundamentate științific. Această expertiză, existentă de-a lungul generațiilor în instituțiile de cercetare și educație și în unitățile de administrare a pădurilor, a arătat că este posibilă o gestionare responsabilă a pădurilor, fapt de necontestat, dovedit tocmai de existența la ora actuală a pădurilor valoroase în România. Ca atare, suntem convinși că **o analiză corespunzătoare (pragmatică și obiectivă) poate fi realizată prin efortul comun** al acestor instituții și unități, alături de instituțiile statului din domeniul pădurilor. Totodată, ne **manifestăm deschiderea și sprijinul** pentru orice inițiativă în acest sens.

Conservarea pădurilor virgine și cvasi-virgine în România

În ceea ce privește **conservarea pădurilor virgine și cvasi-virgine din România**, suntem surprinși că în textul scrisorii deschise se menționează că în prezent acest proces ar fi lipsit de o bază științifică și nu ar fi transparent. Facem precizarea că în România identificarea și desemnarea unor suprafețe forestiere ca păduri virgine și

⁸ http://gef.unitbv.ro/images/Documents/Anexa_raspuns_MMAP_referitor_la_Primofaro_2020.04.06.pdf

cvasi-virgine sunt procese în plină desfășurare, reglementate legal, deschise factorilor interesați, transparente și bazate pe criterii științifice clare. Chiar în lipsa unui sistem echitabil de compensare financiară a pierderilor proprietarilor de păduri (deși impus de Codul silvic), pădurile desemnate ca păduri virgine și cvasi-virgine au fost deja supuse regimului de conservare strictă, inclusiv cele doar propuse și încă aflate în curs de avizare pentru introducerea în catalogul național. Mai mult decât atât, dorim să subliniem că **România a decis protecția pădurilor virgine și cvasi-virgine oriunde s-ar afla acestea (în arii naturale protejate sau în afara lor), protecție asumată în fața forurilor internaționale, fără a fi impusă de Uniunea Europeană.** Avem astfel instituit un proces participativ și transparent, care permite tuturor factorilor interesați să se implice proactiv în ocrotirea acestor ecosisteme, proces față de care Grupul de Expertiză Forestieră al Universității Transilvania din Brașov își arată toată susținerea. Vrem însă să subliniem că păstrarea acestor păduri nu ar fi fost posibilă fără eforturile din trecut ale statului și ale generațiilor de silvicultori care, în pofida celor insinuate în prezent în presă, au păstrat aceste păduri de-a lungul timpului (în comparație cu alte țări, în care asemenea ecosisteme au dispărut).

Conservarea pădurilor conform directivelor europene (cu referire la rețeaua Natura 2000)

În ceea ce privește **conservarea pădurilor prin rețeaua Natura 2000**, cu toate că susținem acest concept (fiind implicați semnificativ nu doar în prezent, ci încă de la desemnarea siturilor Natura 2000 în România), constatăm cu surprindere că, în numeroase cazuri (ca și în cazul scrisorii deschise adresate domniilor voastre), acest concept este confundat cu protejarea strictă a pădurilor (adică interzicerea oricăror intervenții umane). Dimpotrivă, rețeaua Natura 2000 urmărește conservarea tipurilor de habitate (inclusiv păduri) **printr-un management activ și responsabil**, care să asigure perpetuarea (sau refacerea unde este cazul) unor tipuri de pădure, **fără a face referire la vârsta acestora și nu prin interdicții totale asupra utilizării resurselor.** Dacă vârsta ar fi criteriul de bază, și mai ales vârsta de peste 100 ani, suprafața pădurilor din situri Natura 2000 din alte state membre care nu mai au deloc sau aproape deloc păduri naturale, seculare și multisekulare (virgine sau cvasi-virgine) și în care pădurile sunt exploatate la vârste mult sub 100 ani ar fi foarte redusă sau chiar inexistentă. Ca atare, considerăm că scrisoarea deschisă utilizează în mod complet eronat rețeaua Natura 2000, un concept care nu se adresează exclusiv pădurilor virgine, cvasi-virgine și seculare.

Mai mult decât atât, având în vedere motivele expuse anterior, considerăm că **utilizarea repetată a lucrării PRIMOFARO în spațiul public sau în intervenții oficiale are ca efect inducerea în eroare a publicului.**

Așa cum am subliniat mai sus, în România, un procent mult mai ridicat de păduri este în stare favorabilă de conservare (stare care reprezintă tocmai scopul Rețelei

Natura 2000), însă nu datorită faptului că sunt „neatinse de om”, ci pentru că **managementul forestier în România (reglementat de stat și impus în mod unitar pe toate terenurile forestiere, indiferent de forma de proprietate) creează structuri foarte apropiate de cele naturale**, structuri care nu se regăsesc în multe țări europene. Aceste structuri sunt asigurate prin câteva reguli stricte aplicate în fondul forestier național, care au drept scop principal menținerea unor **ecosisteme forestiere cât mai apropiate de cele naturale, eficiența economică fiind în plan secundar**. Una dintre cele mai importante astfel de reguli se referă la menținerea sau refacerea tipului natural de pădure prin utilizarea speciilor de arbori caracteristice lui, prin regenerarea treptată și naturală, pe cât posibil, a arboretelor exploatabile și prin impunerea unor cicluri de producție care depășesc 100 de ani (adică pădurile sunt exploatare și înlocuite cu altele tinere doar după vârsta de 100 ani). Ca atare, trebuie făcută o distincție clară între pădurile virgine și cvasi-virgine multisekulare și respectiv pădurile seculare din România. Aceasta întrucât, așa cum am arătat mai sus, **pădurile seculare** în România reprezintă **cazul comun de păduri gospodărite** și nu excepția, așa cum este în alte țări europene. Această situație nu se datorează lipsei intervenției omului ci, dimpotrivă, obligației impuse de legislația națională și de normele silvice pentru toți proprietarii, pe majoritatea suprafețelor **gospodărite**, de a nu tăia pădurile înainte de 100 de ani (și chiar la vârste mai înaintate). Ca urmare, majoritatea pădurilor din România care ajung la vârsta exploatabilității sunt implicit seculare (excepțiile ocupă suprafețe reduse la nivel național).

În plus față de cele precizate mai sus, pentru conservarea biodiversității în general (și nu strict sub conceptul Natura 2000, cu particularitățile sale descrise anterior) dorim să atragem atenția că nu doar vârsta elementelor de arboret dominante dintr-un ecosistem forestier într-o anumită etapă a dezvoltării lui îi conferă acestuia valoare conservativă. Nu doar pădurile bătrâne sunt importante pentru biodiversitate, ci și cele **tinere, care sunt indispensabile multor specii de floră și faună**. După cum este bine știut, ecosistemele forestiere sunt într-o continuă evoluție și schimbare – nu putem „încrămci” pădurea astfel încât aceasta să se păstreze doar într-un anumit stadiu de dezvoltare. Fiecărui stadiu de dezvoltare (inclusiv pădurea tinere) îi corespund anumite specii (adică, la un moment dat, nu vom găsi toate speciile ce pot trăi într-un arboret pe întreaga durată a vieții acestuia, de la instalare până la bătrânețe și regenerarea prin exploatare). Ca atare, atunci când dorim să avem biodiversitatea completă pentru o anumită zonă, nu este mai important un stadiu de dezvoltare față de celelalte, ci este necesară existența unor suprafețe cu păduri în toate stadiile de dezvoltare. Mai mult decât atât, multe specii de faună au nevoie, în același timp, de prezența mai multor stadii de dezvoltare ale pădurei pentru satisfacerea nevoilor vitale (hrană, adăpost etc.). Un aspect important al conservării biodiversității în România este tocmai realizarea și menținerea la nivel național, printr-un anumit fel de gospodărire, a unui **mozaic forestier care conține păduri nu doar cu structuri naturale, ci și aflate**

în toate stadiile de dezvoltare. De aceea, promovarea unui singur stadiu de dezvoltare pe suprafețe extinse nu este doar utopică (având în vedere dinamica naturală a ecosistemelor forestiere), dar este și **un model incomplet și eronat**, care va duce mai degrabă la **reducerea biodiversității României** și nu la conservarea acesteia.

Așa cum am precizat în partea introductivă, existența unor peisaje care includ structuri naturale în toate fazele de dezvoltare (o situație caracteristică României,) nu se datorează întâmplării, ci reprezintă rezultatul unei **gestionări durabile și conștiente**, asigurate de **cadru legislativ și instituțional** din România. Desemnarea siturilor Natura 2000 pe suprafețe imense, care au fost și sunt gospodărite activ, dar care includ habitate valoroase și populații viguroase ale unor specii de importanță comunitară, confirmă acest lucru. Ca atare, continuarea aplicării regulilor și întărirea regimului silvic sunt cheia perpetuării pădurilor cu structuri naturale și a speciilor asociate lor. Suntem convinși că statul român va reuși să facă acest lucru, mai ales dacă va găsi și un mod eficient de sprijin financiar, în vederea susținerii implementării principiilor actuale de gestionare durabilă. Ne exprimăm atât încrederea, cât și sprijinul, pentru continuarea eforturilor în acest sens.

Obiective de conservare a biodiversității la nivel european

Referitor la potențiale viitoare obiective ale noii Strategii de conservare a biodiversității la nivelul Uniunii Europene, menționate în scrisoarea deschisă (ex. 30% din suprafața ecosistemelor terestre și marine ar trebui inclusă în arii naturale protejate și o treime din aceasta să fie exclusă de la orice intervenție), considerăm că astfel de ținte pot și trebuie să fie atinse, dacă într-adevăr Uniunea Europeană își va asuma acest deziderat, însă în fiecare stat membru. Mai mult decât atât, un astfel de efort nu poate fi realizat decât pe baza unor criterii și analize științifice, sociale și economice riguroase. Ca atare, referitor la sugestiile privind pașii pe care țara noastră ar trebui să îi urmeze în conservarea pădurilor (conform celor menționate în scrisoarea deschisă), dorim să subliniem că inițiativele de conservare, mai ales cele de conservare prin restricționare totală a intervențiilor umane, pentru a putea fi viabile, trebuie atent analizate prin prisma realităților economice și sociale. Pentru a deveni realitate, ele nu trebuie doar să beneficieze de simpatia sau acordul Parlamentului European sau a altor foruri la nivel internațional, ci și de pragmatism. Deocamdată, neexistând o dovadă certă a asumării acestei propuneri în toate statele europene, credem că nu poate fi utilizată ca pârghie doar într-unul dintre statele membre. Cu atât mai mult într-un stat membru în care, prin **gestionare durabilă** practică de decenii sau chiar **mai mult de un secol**, asemenea zone forestiere există pe suprafețe foarte mari (chiar conform scrisorii în cauză), **peste pragul de 30%**, adică tocmai ceea ce ar trebui să aibă și restul Europei, ca urmare a strategiei nou-propuse.

Țara noastră îndeplinește pe deplin obiectivele de conservare a biodiversității la

nivel european, având în vedere că în România suprafața unor păduri gospodărite, cu structuri naturale, este covârșitoare (peste 90%, conform Inventarului Forestier Național), această realitate datorându-se unui mod de gospodărire durabil și responsabil, dar complex și costisitor. Continuarea acestui mod de gestionare, impus și strict reglementat de stat, este condiția perpetuării biodiversității actuale (și deci a conservării acesteia pe suprafețe extinse) și nu restricționarea în pripă, pe baza unor **recomandări** fără nicio bază științifică și care nu sunt **deloc ancorate în realitățile din România**. Suntem convinși că statul român va lua decizii pragmatice, pe baza expertizei existente în toate instituțiile sale (inclusiv la nivelul celor cu rol în educație și cercetare), precum și în unitățile de administrare a pădurilor, efort pentru care ne exprimăm sprijinul direct.

Conservarea pădurilor la nivel global

În ceea ce privește **asumarea unor eforturi egale de către toate țările, ca exemplu de bună-credință și bune practici față de țările din emisfera sudică**, nu credem că România a condamnat oficial distrugerea pădurilor din Amazon. Ca atare, nu credem că reproșul statelor din emisfera sudică privind conservarea pădurilor în Europa era îndreptat spre România, astfel cum insinuează scrisoarea deschisă. Probabil acest reproș s-a îndreptat spre acele organizații care consideră că prin conservarea pădurilor în Amazon poate fi trecut cu vederea managementul aplicat pădurilor în țările de unde acestea provin. Suntem de acord cu aplicarea unui tratament echitabil și, tocmai de aceea, considerăm că Europa poate să își dovedească buna-credință și mai ales determinarea în combaterea fenomenului de pierdere a biodiversității prin exemple clare, implementate chiar în țările unde sunt evidente astfel de probleme. Ca atare, considerăm nu doar greșit interpretat mesajul țărilor din emisfera sudică, ci tendențios îndreptat pe o pistă falsă. Nu credem că acele țări au cerut unor state europene să dovedească faptul că aplică același tratament inegal și altor țări vecine sau chiar membre ale Uniunii Europene, așa cum se încearcă prin această inițiativă, la fel cum nu credem că biodiversitatea Europei poate fi salvată doar în România. Ca urmare, considerăm că solicitarea transmisă prin scrisoarea deschisă, de impunere a unor restricții în România în numele Europei este un abuz, mai ales pentru faptul că păduri seculare și chiar cu structuri apropiate de cele naturale pot fi realizate în toate statele membre, iar România poate oferi transfer de expertiză în acest sens. Rămâne doar ca și alte state europene să dorească să își asume aceleași reguli, care reprezintă de fapt restricții importante în modul de gestionare a pădurilor, mai ales atunci când se urmărește un scop economic. Nu în ultimul rând, considerăm că este o dovadă de lipsă de echitate și chiar de discriminare ca anumite entități din afara țării să solicite acoperirea de către statul român a cheltuielilor necesare conservării, serviciu de care ar beneficia toate statele membre, inclusiv țările din care provin aceste entități. Credem că pentru sprijinirea eforturilor proprietarilor români de terenuri în conservarea unor păduri

valoroase și unice pentru patrimoniul european sau chiar mondial este corect și obligatoriu ca măsurile compensatorii să fie oferite din fonduri europene și să fie distribuite într-un mod echitabil tuturor formelor de proprietate.

Ca atare, ne exprimăm disponibilitatea de a susține eforturile de reconstrucție sau de gestionare apropiată de natură a pădurilor din alte părți ale Europei, precum și deschiderea spre colaborări care urmăresc identificarea și implementarea unui sistem de compensații eficient și mai ales echitabil pentru proprietarii de terenuri forestiere din România.

Salvarea pădurilor în România - salvarea „plămânilor Europei”

În încheiere, dorim să subliniem că ne exprimăm rezerva față de afirmațiile făcute la diverse evenimente organizate în afara României, potrivit cărora conservarea pădurilor din România înseamnă salvarea „plămânilor Europei” (ex. Conferința internațională privind pădurile pentru biodiversitate și climă⁹, desfășurată la Bruxelles în perioada 4-5 februarie a.c., menționată în scrisoarea deschisă). Suntem de acord că pădurile au un rol foarte important în ceea ce privește calitatea aerului, însă dorim să subliniem că eforturile necesare trebuie abordate la nivel european, iar obligațiile distribuite echitabil. În plus, considerăm că **exploatarea durabilă** a acestora (care implică regenerarea lor) **nu trebuie confundată** (cum în mod regretabil se întâmplă adesea) **cu defrișarea** (adică îndepărtarea permanentă a ecosistemului forestier), care afectează capacitatea de asigurare a calității aerului. Mai mult decât atât, în opinia noastră, **România nu reprezintă doar „plămâni” Europei, ci și o parte din „creierul” acestui continent, în ceea ce privește cunoștințele, dar mai ales experiența în gestionarea durabilă și conservarea resurselor forestiere**, fapt dovedit de valoarea pădurilor românești, considerate de mulți specialiști în domeniu un exemplu pentru Europa în ceea ce privește gradul de naturalitate și biodiversitatea. Prin aceasta, subliniem că România este încă foarte educată în domeniul silviculturii, beneficiind, la toate nivelurile, de specialiști formați atât în școlile de silvicultură din România, cât și în universități de prestigiu din lume. Ca atare, considerăm că gestionarea durabilă și conservarea pădurilor din România nu poate fi făcută pe baza părerilor unor entități neavizate, lipsite de expertiza necesară în domeniul gestionării pădurilor din țara noastră (și, mai ales, pentru înțelegerea contextului social și economic specific).

Pentru conservarea pădurilor României este nevoie de implicarea unor specialiști în domeniul gestionării durabile și conservării ecosistemelor forestiere care să înțeleagă totodată realitățile economice și sociale ale țării. România dispune de astfel de specialiști, care au arătat de-a lungul generațiilor că este posibilă o gestionare responsabilă a pădurilor, fapt de necontestat, dovedit tocmai de existența unor ecosisteme forestiere valoroase în această parte a Europei. Fără să intenționăm să

⁹ https://ec.europa.eu/info/events/international-conference-forests-biodiversity-and-climate_en

trasăm sarcini altor țări (cum în mod regretabil se încearcă în scrisoarea deschisă la care am făcut referire), rămânem deschiși în a dialoga și a oferi sprijin de specialitate altor state, pentru a reuși să obținem rezultate similare, în măsura în care statele respective doresc și își asumă un efort economic și social comparabil cu cel din România. Astfel, se poate aduce într-adevăr o contribuție semnificativă la conservarea biodiversității din pădurile Europei, iar continentul nostru poate deveni un exemplu de bune practici în domeniul gestionării durabile și conservării ecosistemelor forestiere.

Prof. dr. ing. Ioan Vasile Abrudan
Rectorul Universității Transilvania din Brașov